

T-portal

'PRIČAJ MI O GORKOME'

Srcedrapateljna priča koja nadilazi očekivanja

Datum objave:
12.10.2012 11:15

Autor: [Igor Ružić](#)

Kako produkcijski poduzetnijim krajevima ciklus ide ovako: najprije bude objavljena knjiga, zatim slijede kazališne i filmske adaptacije. Nakon njih, ukoliko sve ide uhodanim putem, i mjuzikl, koji onda slijedi i njegova filmska verzija. Hrvatsko glumište taj je put odradilo tek polovično, uvijek u samo nekom dijelu spektra. Autobiografska proza Mani Gotovac ima potencijala da obavi cijeli krug, a predstava 'Pričaj mi o Gorkome' u HNK Varaždin tek je početak

Žena koja je sama teatar, **Mani Gotovac** svojim je autobiografskim knjigama ispunila prazninu koja teatrološkoj suhoći naših ljudi i krajeva, unatoč pojedinim i pojedinačnim proplamsajima, kronično nedostaje. Riječ možda jest mati čina, isprika vrijedi za nevesele oči klauna, iluzija nije opsjena samo kad je riječ o štapu i šeširu, ali svi ti naslovi, čak i kad je potkova u pitanju, rukama i očima koje stoje iza njih unatoč ne nude scenično meso.

U svojoj primarnoj funkciji, naravno, ne bi ni trebali, ali kao odjek vremena ili kao odjek onoga što bi trebalo biti odjek vremena, oni rijetko daju materijal za diskusiju ili barem anegdotu izvan stručnih, dakle ionako dovoljno 'umogućenih' sindikalnih krugova. Mani Gotovac je umjesto teatrološke biografije objavila osobnu biografiju, takvu u kojoj je teatar usputna činjenica, a 'život' prava tema. Koliko je u toj autobiografiji zaista zbiljsko, na koncu

je nevažno, jer umjesto da kazalište bude ogledalo zbilje, kod nje je zbilja ogledalo kazališta. A tada je sve moguće.

Varaždinska predstava ne odgovara na pitanje koje muči sve čitatelje oba toma 'Fališ mi', i gledatelj ne saznaje ništa više o Gorkome od onoga što je već napisano. Nakon nje možda tek malo manje vjeruje da je, kako bi rekao **Oliver Frlić** povodom 'Mrzim istinu', 'sve bilo baš tako'. Možda jest, a možda i nije, jer Gorki bi mogao biti neko od poviješću ovih prostora kanoniziranih lica, spoj svih njih ili baš nitko.

Ovo posljednje impliciralo bi da fatalna ljubav između teatrologinje i kazališne kritičarke s jedne te 'rukovodioca' koji je robijao u mrskom sustavu za boljitak svoje nacije s druge strane, nije ni postojala. Ili da je postojala samo u (ne)svijesti 'lude čovječice', kako Mani, po njezinom priznanju, nazivaju unuci. Sve je to, međutim, manje bitno, jer istina je u kazalištu još relativnija nego u životu, a život Mani Gotovac, barem onako kako ga se ona želi sjećati ili kako ga želi prikazati, i jest prije kazalište nego zbilja. Zato je od karijere, koju se može pratiti u naznakama i rubovima pripovijedanja koji će, treba se nadati, tek u filmskoj verziji dobiti pravo značenje, važniji život i ljubav, pa makar bili i nadopisani maštom.

'Pričaj mi o Gorkome' prvenstveno je kvalitetna ljubavna priča, dirasovska materija rastegnuta na tridesetak godina žudnje s jedva deset posto sreće, zgusnuta oscilacija vezanosti koja traje cijeli ljudski vijek, a može se svesti tek na nekoliko ionako nedovoljno snažnih riječi. 'Ljubav', 'žudnja', 'preljub', 'strast'... kao termini su izgubili više na značenju čak i nego ono što opisuju pa se s njima, čak i u osobnoj priči na granici fictiona i factiona, autorica može igrati.

[LELA MARGITIĆ](#)

['Davno sam odbolovala Maninu tragediju'](#)

Čini to u tekstu, a pogotovo to čini u kazalištu, kad se koncept vraća u prirodno okruženje. Predstava po autobiografiji Mani Gotovac zato ima više smisla od knjiških izvornika, pogotovo kad je vodi pripovjedačica koja skače iz prvog u treće lice jednine, jer ni sama nije sigurna opisuju li ili se ispovijeda.

Lela Margitić tu ponosnu, sveznajuću i pomirenu ulogu igra kao domaća **Jeanne Moreau**, glasom i stasom prije nego gestom.

U suprotnosti s njenom mirnoćom, Hana Hegedušić i Robert Plemić trude se ponuditi strast i zajedništvo, poveznicu koja je nevidljiva, a snažnija od svih ograda i prepreka. To im čak i ide od ruke, s obzirom na to da se od njega i ne traži više od 'macho poze' i lomljivih predaha od nje, a njoj nudi priliku da pokaže nešto što se rijetko viđa na domaćim pozornicama, a to je doslovno prepisivanje lika u tijelo izvođača. Gestualno i režijski, a režiju komada kolektivno potpisuje ansambl, to na trenutke izgleda i zvuči banalno, pogotovo uz klišeiziran izbor glazbe, ali proizvodi dovoljno empatije da publika posegne za maramicama.

Srce drapateljna priča o ljubavi koja traje desetljećima prekida se na par mjesta izlaskom iz okvira, osvještavajući poziciju izvođača i publike podsjećanjem da nije riječ o životu niti o knjizi, nego o kazalištu.

Ta duhovita i oslobađajuća iskakanja u predstavi koja kvalitetom nadilazi očekivanja, međutim, samo potvrđuju da je 'Pričaj mi o Gorkome' iluzija na koju se pristaje. Osobna ili kolektivna, ljubavna ili kazališna - sasvim je svejedno.